

Horváth Márk

A ROTHADÁS NEDŰJE
ÉS A DEHUMANIZÁLT MŰVÉSZET VIDÁMSÁGA

Győrffy László *Bízunk az enyészetben* c. kiállításának megnyitója

Milyen esztétikai gyakorlat lehet az, amely a kiáradó rothadás, az elkerülhetetlen megromlás, az elszabadult erőszak vagy a féktelen fájdalom deformált, dehumanizált szakadékából egy kéjesen plasztikus, formátlan élvezetfolyamot képes kinyerni egy dekonstruálódott, önmagába visszahajló alkímiai eljárás során, amely a megsemmisülés tátongó szemüreggel felvértezett koponyái vagy az elhasználódott testnyílások pervertált, kitágult vájatai sötétségéből nem az ürességet, nem a nem-hely tátongó semmijét nyeri ki, hanem egy olyan az örök visszatérés cirkularitásán alapuló, az életből pusztulást csiholó és a halálból életet teremtő bűzös, mélybarna nedűt, amelynek pulzáló ragacsos felülete az eksztatikus élvezést és a nyugtalanság negativitását egyaránt magába fogadja.

Egy megsebzett, félig csonkolt nekromániás falloszból és egy megfertőzött, virális vaginából születik meg az enyészet abszurd mély lágysága: egy olyan nyúlós, gusztustalan anyag, amelyből hiányzik minden visszafogottság, gátlás és mesterkélttség. A torzszülöttség tékozló bőségét a sötét ökológia félelmetes hipertárgyai fogadják magukba, elnyelve és tovább rothasztva a test még felismerhető formavilágát. A kiháló nap utolsó, mindent elnyelő szusszanása és a testet feldaraboló skizoid művészi szeletelés egyaránt olyan áthatolhatatlan plasztikus enyészet-réteget termelnek ki, ahol az áthatolhatatlanba gabalyodott áthatolhatatlan és az önmagára rakódó megsemmisülés-rétegek önmaga „középpontjánál is mélyebbre, minden teresedés nyománál is tovább egy olyan szakadékba” zuhannak, „ahol a lyuk önmagát is elnyeli.”¹ A lyuk önmagába hatolása az önmagát felnyársaló, kiforduló vaginalitás sötétséget világra hozó kikerülhetetlen plaszticitása, ahol a víz felett nem Isten szelleme lebeg, hanem az enyészet szkatológiai összeállása, bűzös, hányingert keltő légnemű

¹ Nancy, Jean-Luc (2008 [1992]) *Coprus* (New York: Fordham University Press), 55.

kitüremkedése, amely az enyészet dicséretéeként bármikor alázuhanhat az Isten nélküli úr szenvedélyes, mégis kietlen sötétjéből.

Az idő összecsomósodik, és ezen baktérium és virális hiperrend-tenyészet egy olyan deformált energiát lövell ki, amely tovább sűríti a hipermodernitás ellenállhatatlan pozitívását, a HIV-pozitivitás áthatolhatatlan, alantas burjánzását, az elrothadó és egyben az enyészetből perverz módon kitüremkedő testi létezés roncsoló megtestesülését, amelyet a halál mérgező gáza ölel körül. Egy poszthumanisztikus esztétika lehetőségeiről beszélünk, amelynek deformált vonalai, önmagába csavarodó és egymást keresztező meglazult szimbolikája szabályosan eltörli a jövőbeni értelmezhetőség lehetőségeit, és egy olyan ember utáni, baktériumoktól, gyilkos vírusoktól tomboló, jón és gonoszon túli dionüszoszi világért kiált, amelyben a mámor istenének nem összerakott darabjai egymással folytatnak lehetetlen nekrofil aktusokat. Fordított keletkezéstörténet kell, önnemző, virális nedvet kilövellő, kitágult vaginával és nemzéképtelen, impotens, csupán HIV-pozitivitást sugárzó megroncsolt fallosszal.

A befogadhatóság szűkös határain rizomatikus szakadásokat kell megnyitni, olyan apró repedéseket, ahol megszökő, deterritorializáló föld alatti, láthatatlan szubverzív gyökerzetként a művészeti praxis kirobbanhat az enyészet dicsőséges redőinek ragacsos felszínére, ahol nem beszélhetünk többé antropocentrikus tiszta látásról, hanem kizárólag egy mocskos, összekoszolt, megbetegített poszthumanisztikus kinesztézia által megfertőzött szadomazochisztikus szenzualitásról. Maga a szenzualitás, az észlelés sem a szubjektum sajátja, hanem egy kiterjedt, felbomlott és dehumanizált észlelésről beszélhetünk, amelyben a rothadó zselés materialitás virális hiperszenzualitásra tesz szert, és a lebomlás, a rothadás, a szétesés minden egyes apró pillanata különleges affektumokkal látja el ezt a misztikus, mégis ateológiai roncsolt zónát.

Győrffy László eksztatikus művészete a testből hiperszenzuális organikus maradványt, folyamatosan eresztő és önmagából gázokat kibocsájtó olyan kifordított vagy ellen-archívumot gyárt, amely a rendezhetőség, valamint a zártság lehetetlenségéről tesz tanúbizonyságot. Művészetének szenvedélyes tombolása és pajzán kiáramlása egy olyan dehumanizált dinamizmust hoz létre, amely az Univerzum önmagát elnyelő, de egyben soha fel nem fedezhető és meg nem ismerhető lehetetlen, fekete lyuk-szerű középpontjából indul ki, és a felbomlasztott, meggyalázott, összepréselt, tönkretett és szétbaszott inhumán maradványt vagy poszthumanisztikus pépet a maga nyálkás, sötét, rizomatikus csápjaival magához öleli. Ezen halálos ölelésben a történelem új istenei helyett a

régi idők elfelejtett dinamikus, félelmetes és ismeretlen istenei keverednek egy kilátástalan, széthulló kultúratörmelék magányos, mégis erőteljes ateizmusával, ami a hiperszenzuális poszthumanisztikus pép, az enyészet szakrális nedűje számára megrendítő, már-már összeomlasztó élményt jelent.

Az antropocén mint geológiai esemény és határvonal az ember által felszabadított romboló erők kártékony működéséből származó eltűnés és katasztrófasorozat, amely a megsemmisülés, valamint az enyészet poszthumanisztikus esztétikai megközelítése miatt kiállt. Györffy művészete egyben reflexió ezen dinamikus kataklizmára, valamint a maga abszurd mélységével és perverz plasztikusságával hozzá is simul az antropocén horrorisztikus, hozzáférhetetlen jelenségéhez, amely beárnyékolja és radikálisan összezavarja a temporalitást és a territorialitást egyaránt.

Donna Haraway az antropocént a gyász egy olyan formájával asszociálja, amely a közös életet és a közös megszűnést állítja középpontba. Haraway több újszerűnek ható fogalmat is megalkot erre a fenyegető, horrorisztikus valóságra. Az antropocén fogalma mellett bevezeti a chthulucén elnevezést is, amely H.P. Lovecraft Cthulhu nevű leírhatatlan, mégis végtelenül szenzuális, nyálkás és rettenetes szörnyére utal. Nem tudjuk elkerülni a megsemmisülés ragacsos, mérgezett sötét nedvében való feloldódást, hiszen az antropocén hipertárgyának nyálkás nyúlványai folyamatosan az enyészet kiterjedésébe húz le bennünket: „*a chthulucén nem záródik önmagára, nem alkot kerek egészet, érintkezési zónái áthatóak, és folyamatosan tekervényes végtagokat bocsátanak ki magukból.*”² Az antropocén tehát egy olyan horrorisztikus valóság, amely csápjain és nyálkás végtagjain keresztül nyilvánítja ki a maga romboló, furcsa és egyben elbizonytalanító jelenlétét.

Györffy művészete azzal, hogy a műélvező testét folyamatosan dekonstruálja, egy olyan enyészetösszeállást alkot meg, ahol az emberi test többé nem elkülöníthető a chthulucén rothadó, váladékos halálos puhaságától és lehetetlen helyekről rizomatikusan előtörő csápjaitól. A szörny sötét csápjai a deterritorializált embernek mint poszthumanisztikus pépnek megannyi apró, nedves rését képesek újra és újra romboló erővel penetrálni, egészen addig, amíg a tekervényes végtagok és a felsebzett, roskadozó, vért és fertőzött ondót eregető testnyílások elválaszthatatlanul összefolynak egy olyan szenzuális kiazmusban, amelyben maga a borzalom és a torzszerűség alkot meg újabb esztétikai hiperdimenziókat.

² Haraway, Donna J. (2016) *Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene* (Durham: Duke University Press), 33.

Maurice Blanchot egy 1941-es regényében a formavilágok burjánzását sorozatba rendezhetőnek véli, azaz nézetében egy eredendő, sokkoló élményből bontakoztatható ki az eltorzulások pervertált fokozása: „a földre telepedett félszeműek, félkarúak, nyomorékok, akik mintha valamilyen borzalmas zenét játszottak volna, nem a tangóharmonikájukkal, hanem a nyomorékságukkal (...) egyre valóságosabb formákban, egyre inkább eltorzítva.”³ A megszűnés, a felszámolódás sötét nekro-erotikus csápjai Dragon Dildókként inorganikus ondót kilövellve beterítik a poszthumanisztikus pép nyomorékság-zónáit: meggyalázott, félig szétnyílt, már-már egy vaginára emlékeztető fallosz penetrál egy fél karból és egy amputált lábból és egy szétfolyó torz arcból megkonstruálódó eltorzulás hármasságot, amelynek minden egyes alkotóeleme a sokkolás és a borzalom felcserélhetőségéről árulkodik az eltorzulás lehetetlen rendszerében.

Magával ragadja az egész testet, és fekete lyukként magába szívja Györffy lenyűgöző művészete, és már nem egy kihalt Nap sötét fényének centralitásával gyalázza meg az emberi szubjektumot, hanem egy nem létező Univerzum önmagát elnyelő középpontjának sötét lehetetlenségével, a hiperkáosz és a szükségszerűtlenség varázslatos fényjelenségével, valamint a sohasem egységes emberi test felboncolásának borzalmas zajzenéjével.

Györffy képei előtt állva úgy érezhetjük magunkat, mint egy szexre képtelen impotens nekrofil, akinek egyedül az Univerzum feláldozása kelthetné fel perverz szexuális étvágyát. Ennek a halálon túli, már-már az organizmus határait is felbomlasztó orgazmus irodalmi példájával találkozhatunk Georges Bataille *Le Bleu de ciel* című könyvében. Henri Tropman, a regény nekrofil főhőse – akinek nevét egy brutális gyermekgyilkos és áldozatának neveinek keresztezéseként alkotta meg Bataille –, az erotizmus szubverzivitásának és az emberen túli transzgresszió kiteljesítője, egy olyan folyamatos felbomlásban lévő lény, akinek élete túl van élet és halál ellentétén, és akinek testi egyesülése kizárólag a halálban, a temető halottainak közelségében lehetséges. A regény zárójelenetében a nekrofil főhős szenvedélyesen összeolvad Dirty nevű partnerével Karl Marx szülőhelyének, Trierneknél a temetőjében. Ezen temetői egyesülésben nemcsak a két test olvad egybe, hanem a sáros talaj, valamint a felbomló, rothadó vagy már egészen szétesett hullák is a földben. A nekrofil impotens falloszból előtörő megbetegedett ondó és az esőáztatta székletszerű bűzös föld elválaszthatatlanul összefolyik a hullák rothadó nedűjével.

³ Blanchot, Maurice (2011 [1941]) *Thomas, a rejtélyes árny* (ford. Bende József, Budapest: Kalligram), 204.

Győrffy László poszthumanisztikus esztétikája az enyészet ezen elmocsarasodó, antiproduktivista nekrofil zónájába süllyeszti el a poszthumán péppé degradált közönségét. Az eredet alantas folyékonyága és a végzet rothadásának színrevitele egy olyan szubverzív művészetről árulkodik, amelyben mégis a rögzíthetetlenség és a megállíthatatlanság tűnik fel. Amiképpen a formátlanság átveszi a mesterkélttség helyét a művekben, úgy a hagyományos műélvezetet elmozdítja az eksztatikus cirkuláris élvezés, amely során a mű vért, ondót vagy akár végtagokat lövell ki magából haláltermelő péniszként, és a befogadó nem passzívan behódolva nyeli el ezeket a végtermékeket, hanem önmaga is belelép az élvezés körkörösségébe és beleélvez a mű rései közé. Félelmetes, rettenetes maszattá kell válnunk a létre nem jött Univerzum elfeledett sötét Istenének szája szélén, miközben felfalja a teremtésre szánt, még csupán barnás formában létező világot.

Dominique Laporte a viktoriánus kor tisztaságmániájával kapcsolatban megjegyzi, hogy a kor közegészségügyi szakértői beszámolókat, leveleket, tanulmányokat, memoárokat és jelentéseket írtak a széklet körül forgó gondolataikról.⁴ A köztisztaságot egy nagy székletarchívum megalkotásával kívánták elérni. Félték, és mégis mániákusan vonzódtak a szarhoz: valódi mély, folyamatszerű mazochizmusról beszélhetünk, hiszen a nép testét és a város utcáit megtisztító intézkedésekkel párhuzamban személyes levelek és feljegyzések íródtak tele sajátos széklet-poétikával. A széklet közügyből magánszennvedély, már-már szexuális perverzió lett. A dinamikus poszthumanisztikus művészetnek az enyészet székletszerű pervertált archívumát kell létrehoznia, amely előtt pusztító, világzabáló istenekként, valamint utcai „sorozat szarókként” oldódhatunk fel a lét fenséges alantasságában, kikerülhetetlen nedves, rothadó anyagosságának csodálatos mélységeiben.⁵

⁴ Laporte, Dominique (2000 [1978]) *History of Shit* (Cambridge és London: MIT Press), 119.

⁵ *Serial poopers: What makes people poo in public places?*

link: [https://www.bbc.com/news/world-](https://www.bbc.com/news/world-44395861?ns_mchannel=social&ocid=socialflow_facebook&ns_campaign=bbcnews&ns_source=facebook)

[44395861?ns_mchannel=social&ocid=socialflow_facebook&ns_campaign=bbcnews&ns_source=facebook](https://www.bbc.com/news/world-44395861?ns_mchannel=social&ocid=socialflow_facebook&ns_campaign=bbcnews&ns_source=facebook)